

PREDKLADACIA SPRÁVA

Správu o finančnej stabilite Máj 2021 predkladá Národná banka Slovenska po jej schválení Bankovou radou NBS na základe povinnosti, ktorá Národnej banke Slovenska vyplýva z §1 ods. 3 písm. i) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov.

Cieľom tejto správy je informovať o aktuálnych trendoch a rizikách v slovenskom finančnom sektore.

Správa je rozčlenená do troch kapitol. V rámci nich sa zameriava na makroekonomické prostredie, najvýznamnejšie trendy a riziká vo finančnom sektore a na odolnosť finančných inštitúcií voči týmto rizikám. Časovo sa zameriava najmä na obdobie, kedy bola na Slovensku prítomná druhá vlna pandémie koronavírusu.

Druhá vlna bola síce z epidemiologického hľadiska v porovnaní s prvou vlnou omnoho masívnejšia, ale jej vplyv na ekonomický vývoj bol značne miernejší. Miernejší vplyv mala druhá vlna aj na finančný sektor, ktorý nielenže zostal stabilný, ale aj výrazným spôsobom pomohol financovať ekonomické oživenie. Banky, aj za pomoci štátnych garancií, prispeli k financovaniu výpadku tržieb podnikov, a to aj napriek výraznej neistote, ktorá naďalej pretrvávala. Tok úverov podnikom bol v druhej vlne mierne rýchlejší ako pred krízou. Ukázalo sa, že banky aj pri poskytovaní garantovaných úverov zachovali obozretnosť. Takmer predkrízovým tempom pokračoval aj rast retailových úverov na bývanie. Na druhej strane pokračoval pokles spotrebného financovania.

Pandémia sa zatiaľ premietla do zhoršenia schopnosti klientov splácať úvery len v obmedzenej miere. Ťažkosti so splácaním po ukončení odkladov sa môžu týkať 0,7 % portfólia retailových úverov a 0,9 % úverov podnikom. Tieto čísla však nemusia byť konečné, keďže kríza neskončila a vysoká miera neistoty ďalej pretrváva.

Koronakríza mala negatívny vplyv na zisk bankového sektora, ktorý sa v roku 2020 medziročne prepadol o štvrtinu. V prvom štvrťroku 2021 však medziročne vzrástol vďaka poklesu regulačných nákladov a nižšej intenzite tvorby opravných položiek. Predpokladáme pozitívny vývoj v ziskovosti v nasledujúcich rokoch. Dôležitým faktorom vplyvujúcim na zisk bánk bude najmä vývoj kreditných nákladov.

Napriek neistote ohľadom kreditnej kvality portfólií by mal zostať bankový sektor odolný, a to aj v prípade nepriaznivého vývoja. Zodpovedná dividendová politika bánk ale aj viaceré opatrenia zo strany regulačných autorít prispeli k nárastu kapitálovej primeranosti. Výsledky stresového testovania ukazujú, že hoci nepriaznivý scenár ešte môže priniesť výraznejší pokles ziskov, kapitálová primeranosť by nemala klesnúť pod predkrízovú úroveň. Stresové testovanie potvrdilo aj odolnosť poisťovní.

V sektore poisťovní došlo v priebehu pandémie k poklesu novej produkcie, a to primárne v životnom poistení. Na druhej strane však karanténne opatrenia pozitívne pôsobili na poistné plnenia v poistení áut. Riziko strát z poistenia úveru a poistenia cestovných kancelárií proti insolventnosti sa zatiaľ nematerializovalo a prenáša sa do roku 2021, a to najmä v prípade ukončovania vládnych opatrení na podporu zasiahnutých sektorov. Dôležitým štrukturálnym trendom na poistnom trhu, ktorý so sebou nesie isté riziká, je zlučovanie poisťovní a transformácia dcérskych spoločností na pobočky poisťovní z iného členského štátu.

Sektory spravujúce aktíva neboli okrem prechodných turbulencií výraznejšie zasiahnuté koronakrízou. Objem príspevkov sa po prepade v prvej polovici roka 2020 dostal na predkrízovú trajektóriu. Nárast čistej hodnoty majetku v týchto sektoroch podporilo aj zhodnotenie aktív. Na pozadí prostredia nízkych úrokových sadzieb však dochádzalo k preskupeniu portfólia v prospech potenciálne výnosnejších ale aj rizikovejších aktív.

Materiál nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania vzhľadom na jeho informatívny charakter.

Predložený materiál nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, vplyv na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti ani vplyvy na služby verejnej správy pre občana.